

Kaihi

Mikä on kaihi?

Kaihia kutsutaan myös harmaakaihiksi ja kataraktaksi. Kaihissa silmän linssi eli mykiö samentuu ja sen läpäisevyys valolle heikkenee. Se on hyvin yleinen näköä heikentävä sairaus länsimaissa. Aikuisiän kaihi on yleisin kaihin muoto¹.

Kaihin syntyminen liittyy usein ikääntymiseen. Ihmisen ikääntyessä linssin eli mykiön aineenvaihdunta heikkenee ja linssin rakenteet paksuuntuvat. Linssi on normaalisti läpinäkyvä, mutta ikääntymisen myötä sen valkuais- ja rasvarakenteet samentuvat². Yli 30%:lla yli 65 -vuotiaista on yhdessä tai kummassakin silmässä kaihi, joka haittaa näköä. Vastaavasti yli 85-vuotiaista yli 70 %:lla on kaihimuutoksia¹.

Kaihin riskitekijöitä ikääntymisen lisäksi ovat esimerkiksi diabetes, tupakointi ja runsas alkoholinkäyttö, merkittävä ylipaino, pitkäaikainen systeeminen, silmätippoina tai inhalaatioina käytettävä glukokortikoidihoito, silmäleikkaukset (esimerkiksi lasiaisen poisto), pitkäaikaiset silmän tulehdukset sekä ionisoiva säteily, esimerkiksi röntgensäteet ja sädehoito¹.

Kaihia hoidetaan kaihileikkauksella ja Suomessa tehdäänkin arviolta 50 000 – 60 000 kaihileikkausta joka vuosi³.

Diagnoosi, oireet ja löydökset

Kaihi voi oireilla monilla tavoilla ja diagnoosiin tarvitaan useita silmälääkärin tekemiä tutkimuksia. Potilas voi havaita hankaluuksia hämärässä näkemisessä ja kirkkaiden valojen häikäisyä. Lisäksi silmälasien vahvuuksien muuttaminen ei auta parantamaan näöntarkkuutta¹. Kaihissa voi esiintyä taittovoimakkuuden muutosta (miinusvoimakkuuden lisääntyminen, plusvoimakkuuden väheneminen), yhdellä silmällä katsottaessa kaksoiskuvia, vaikeuksia kontrastien näkemisessä ja värinäön heikentymistä². Näön muutokset alkavat hitaasti ja niitä voi olla itse vaikeaa huomata alkuvaiheessa¹.

Kaihin hoito

Kaihia hoidetaan leikkauksella. Kaihileikkaus voidaan tehdä kun näön heikentymisestä alkaa olla selvää haittaa töissä ja/tai arkiaskareissa. Suomessa tehdään vuosittain yli 50 000 kaihileikkausta^{1,4}.

Kaihileikkauksessa silmän oma linssi eli mykiö poistetaan ja tilalle asetetaan keinomykiö. Yleensä leikkaus tehdään päiväkirurgisesti paikallispuudutuksessa ja kotiutumaan pääsee jo samana päivänä⁵.

Kaihileikkauksen komplikaatioiden riski on pieni, mutta ne ovat mahdollisia ja niiden takia voidaan tarvita toinen leikkaus myöhemmin². Leikkauksen jälkeen leikattua silmää tulee hoitaa pesemällä ja erilaisten silmätippojen avulla, ja leikkausyksiköstä annettujen ohjeiden noudattaminen huolellisesti onkin tärkeää⁴.

1. Seppänen M. Tietoa potilaalle: Kaihi (harmaakaihi, Katarakta). Lääkärikirja Duodecim 16.12.2021. Viitattu 7.4.2022: Lääkärin tietokannat - Duodecim (terveysportti.fi)
2. Moilanen J. Kaihin tunnistaminen ja kaihileikkauksilähetteen tekeminen. Kirjassa: Seppänen M, Holopainen J, Kaarniranta K, Setälä N, Uusitalo H (toim.). Silmätautien käsikirja. Kustannus Oy Duodecim 2018: s. 90-93
3. Tarnanen Kirsi, Välimäki Juha, Komulainen Jorma: Kaihi on yleinen, leikkauksilla hoidettavissa oleva silmäsairaus, Käypä hoidon potilasversiot, Julkaistu 8.4.2019. Viitattu 7.4.2022 [Kaihi on yleinen, leikkauksella hoidettavissa oleva silmäsairaus \(kaypahoito.fi\)](#)
4. Seppänen M. Tietoa potilaalle: Kaihileikkaus. Lääkärikirja Duodecim 23.12.2021. Viitattu 7.4.2022: [Kaihileikkaus - Duodecim \(terveysportti.fi\)](#)
5. Moilanen J. Kaihileikkaukseen menevän potilaan ohjeistus perusterveydenhuollossa. Kirjassa: Seppänen M, Holopainen J, Kaarniranta K, Setälä N, Uusitalo H (toim.). Silmätautien käsikirja. Kustannus Oy Duodecim 2018: s. 93-97

FI2207069924

Source URL: <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/kaihi>

List of links present in page

- <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/kaihi>
- <https://www.kaypahoito.fi/khp00052>
- <https://www.terveysportti.fi/apps/dtk/ltk/article/dlk01212/search/Kaihi>